

The background of the cover is a circular vignette with a warm, orange-brown color palette. It depicts a dark, textured wooden cabinet with two doors. The left door is closed, while the right door is slightly ajar, revealing a small, dark interior. On top of the cabinet sits a dark, rounded object, possibly a vase, with a thin, leafy branch extending from it. The floor in front of the cabinet is dark and has a small, circular, light-colored object, perhaps a coin or a small dish, lying on it. The overall mood is quiet and contemplative.

Viktorie Hanišová

Román

Host

Neděle odpoledne

Viktorie Hanišová

Brno

2022

Neděle odpoledne

© Viktorie Hanišová, 2022

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2022
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1421-2 (PDF)

ISBN 978-80-275-1422-9 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1423-6 (MobiPocket)

*Ptáckové již zase v povětrí krouží, husy
a kachny těší se z louží a stružek, kterých
jim déšť nadělal, slepice honí se po broucích,
jichž se zase dost po zemi hemží, pavouk
vylízá ze skryše, všecko živočišstvo zotaveno
spěchá k novému požívání rozkoší, k novému
potýkání se a vraždění.*

Božena Němcová, Babička

**Část
první**

Syn

Táto, vrat' se!

Nedošáhnu na něj, už je moc daleko. Ale stejně se nahnu co nejvíc, abysem k němu byl trošku blíž. Cejtim, jak mi studená kovová trubka krájí tělo vejpůl. Dolní půlka zůstala na můstku, a ta horní visí dolů.

Jsem kapitán na zaoceánský lodi, která pluje rozbouřeným mořem. Černý nacucaný mraky po mně metaj hromy a blesky jako zápalný šípy. Mám co dělat, aby mě to nesmetlo z kapitánského můstku. Rukama se pevně držím mokrého studeného kormidla, ale stejně to se mnou šmejká nalevo a napravo a zase nalevo. Tak kdo to vlastně řídí moji loď, já, nebo ta bouřka? Vichr mi cloumá promáčeným oblečením, vhání mi do obličeje ledový jehličky. Mraky se vylily do moře, nahoře ani dole nevidím nic než šedivý cáry vln. Slunce je jen vybledlá světlá tečka, která sem tam probleskne mezi mrakama.

Táta se přede mou zmítá ve vlnách. Zbyla z něj jenom maličkatá černá figurka, co se v dálce přede mnou rve se zpěněnejma vlnama. Jeho hlava se sem tam ztratí za vrcholkem vlny, ale pak se znova vynoří na hladině. Je moc daleko na to, abysem mu hodil záchrannej kruh, tak aspoň natáhnu ruku a dotknu se ho na tu dálku dlaní. Nadnáším ho prstama, takže se už neutopí.

Napřáhnu i druhou ruku a spojím špičky prstů. Moje ruce jsou kruh i mříže v jednom. Zamknu takhle tátu do vězení z mýho náručí. Skoro mi přijde, jako bysem ho objímal. Jako bysem ho držel v náručí, ze kterýho už ho nikdy nepustím.

Zalez, ty!

Za mejma žádama se vynoří mořská obluda. Je celá mokrá a slizká a má asi tisíc chapadel, který se kolem ní kroutěj a sápad se po mně. Přikrčím se, a tím se mi táta ztratí z dohledu.

Táto, kde seš?

Už ho nevidím. Zase se vykloním z kapitánskýho můstku, studená trubka se mi znova zařízne do břicha. Je to ale k ničemu, táta už je pryč. Ztracenej v šedivý vatě.

Říkám, zapadni, ty jeden, tyyy!

Jedno chapadlo mě popadne za límec košile a vtáhne mě dovnitř, do pokoje. Pootevřenejma dveřma proklouzne do pokoje hurikán a srazí z parapetu kytku. Hliněnej květináč pukne a hlína se vysype na lino. Peru se s chapadláčem, chci se vrátit zpátky na můstek. Co na mě máš co makat, ty jedna příšero?! To já jsem tady kapitán. To já to tady řídím.

Jaký ty jsi, prosím tě, kapitán?

Jak to, že mě chapadláč slyší? Řekl jsem to snad omylem nahlas? Myslel jsem, že to bylo jenom v duchu. Už se neperu, nemá to cenu, ale přes rameno pořád koukám ven, na bouřku, kterou mi odřízlo sklo.

Žádný kapitán, neuřídil bys ani necky, a za tu bouřku můžeš stejně jenom ty. Podívej se na sebe, jak vypadáš, tohle je tvoje sváteční košile na večer, to už neuschne.

Přikreju si obličej dlaněma, abysem vykryl ránu, která musí každou chvíli přijít. Ty jeden, tyyy... Hlas má strašně hlubokej, zní jako hučení mašinky v tunelu. Tyyy, táhne se tunelem, kterej pořád nekončí.

Cejtim, jak mi vlnou ponožky, teče to od rozkroku dolů ke kotníkům. Na podlaze to udělá velkou louži a já stojím uprostřed jako trosečník v moři a sleduju, jak se hrudky hlíny z rozbitýho květináče rozpouštěj v příliš vlně. Mořský útesy.

Ty čuně! Už zase!

Facka do tváře mi utne myšlenky. Bolí to, i když jsem si ji kryl rukou. A pak přistane ještě jedna.

Mazej se převléct! A vezmi si na sebe něco hezkého!

Utíkám do koupelny a nechávám za sebou na linu mokrý šlápoty. Strhnu ze sebe oblečení a hodím ho do vany. Pak si na to mokrý oblečení stoupnu a začnu se sprchovat. Vezmu si mejdlo z modrý plastový krabičky a pořádně si vydrhnu obličej, krk a břicho a taky mezi nohama, až se mi na kůži udělaj svědivý rudý fleky.

Když jsem čistej a usušenej, běžím do pokoje a hledám ve skříni košili. Probírám ramínka, ale bílou košili mám jenom jednu, to už teď nenapravím.

Srabe, uslyším ze spodního rohu, zase ses vysrabil. Prej kapitán, akorát srab seš.

Mlč, sám seš srab, syкну, ty jeden srabe vysrabenej. Rychle šáhnu po košili s nejmní nápadným vzorkem a přibouchnu dveře skříně. Zapnu si límeček až ke krku a prohlídnu se v zrcadle. Vypadám docela obstojně, ale ve tváři mi zůstaly ty flekance. A samozřejmě skvrna na oku. Objedu ji prstem dokola a pak ji zakreju dlaní a představuju si, že neexistuje.

Tak už pojď, synu, ozve se za mnou úplně hodným hlasem. Dnes je nejkrásnější den v roce, tak přece si ho nezkazíme. Slavíme Ježíšovo narození, pojď už. Ob-luda zmizela, místo ní je doma zase maminka. Je celá nakrášlená, na sobě má letní propínací květovaný šaty, který se jí lepí na tělo hubený jako žízala. Chloupky na rukou jí ale pořád stojej ze zimy, kterou jsem dovnitř přitáhl z lodžie. Žlutý vlasy si vyčesala do drdůlku, kterej mi připomíná jehelníček, co si ho schovává v při-hrádce na šití. Vlázky jí z něho trčej jako pařátky. Má hrozně vysoký čelo, leze jí skoro až na šešulku. Asi proto, že má ty vlasy tak utažený, tak se jí od konců tr-haj, jako když moc napneš gumičku. Jednou se vytrhnou všechny a ten drdůlek upadne na zem a maminka bude najednou úplně plešatá jako miminko. V místě, kde by mělo bejt obočí, si nakreslila protáhlý hnědý oblouky. Obličej má něčim namazanej, ale stejně jí prosvítaj hnědý pihy rozesetý po nose a tvářích. Pokud vim, má je všude po těle. Jako by někdo vzal hnědou fixu a celou ji potečkoval. Nebo na ni nasypal kakao skrz cedník.

Chytne mě kolem ramen a zavede mě do obývacího pokoje. Co se to tady stalo? Louže a vysypaná hlína je pryč, květináč zmizel. Vypadá to tu jako v chrá-mu, všechno nasvícený a blejskavý a načančaný. V rohu

obýváku stojí stromeček, na stole mísa se salátem a rybou a talíř cukroví, svíčky hořej, červenej vosk stejka do svícňů. A jo, dyť jsou Vánoce, skoro bysem na to zapomněl. Jak to mohla maminka stihnout za tu chvilku, co jsem se převlíkal? Asi nějaký kouzlo.

Stůl je prostřenej pro čtyři. Proč, maminko? Vždyť jsme jenom dva, mávnu rukou k talíři napravo.

Ten je pro tatínka, však víš.

A kde je tatínek?

Vždyť je přece neděle odpoledne, Teošku, proto tu není.

A co tendle talíř vedle, ten je pro koho?

Ten je do sudého počtu, copak ti to musím vysvětlovat každé Vánoce? Copak neznáš naše české vánoční zvyky?

Ale maminko, kdybys neprostírala pro tatínka, nemusíš dávat o jeden talíř navíc, přece? Dva jsou taky sudej počet.

Vždyť víš, synu, moc dobře to víš, jak se věci mají, vzdychne maminka.

Správněj táta by tu byl s náma. Správněj táta by od nás na Vánoce neodešel. Co když už se nikdy nevrátí?

Ale synu, nerouhej se, ať nepošpiníš tatínkovo jméno. Má povinnosti, ale myslí na nás stále. Tvůj otec by tě nikdy neopustil, slyšíš? Nikdy. Je s tebou pořád, i když tu právě není, a bude tady navždycky. Inu, krev není voda. A teď se víc nevyptávej a jez už konečně, nevařila jsem se s tím přece nadarmo.

Poslušně si sednu a zmlknu. Počkám, až maminka odříká modlitbu, a popadnu příbor. Mám strašnej hlad, celej den jsem vůbec nic nejedl. Ryba do mě ale nechce

zaplout, protože mi na břicho pořád tlačí kovově le-
dová tyč zábradlí. Dostanu do sebe tři sousta a pak se
mi to v krku zaklapne a nejde to dál. Cejtím, jak se mi
v trubce v hrudi napěchovalo jídlo, potřeboval bych se
jít vyzvracet. Zírám na kapra, na kterýho dopadá mdlý
světlo ze svíčky, a na salát, kterýho na talíři s každým
marným polknutím přibýde. Spláchnu to džusem, hltám
plnejma douškama. Vim, že víc už do sebe nenatlačím,
a tak předstírám, že si nabírám jídlo, a strkám si vid-
ličku do pusy jen tak naprázdno, s přivřenejma očima,
aby se mi zase nenaivalo. Stejně je to jedno, maminka
se taky v jídle jenom ponimrala, protože rybu nesnáší,
jenže Vánoce bez ryby nejsou Vánoce. Maminka se
místo na talíř dívá jako obvykle někam stranou, jako by
ve skutečnosti neseděla se mnou u stolu, ale v nějakým
úplně jinačím světě. Vidlička a nůž, který drží v ruce,
mířej bez hnutí ke stropu.

Před obrazem stojí křivej stromek ověšenej starejma
a oprejskanejma ozdobama. Z barevnejch kouliček,
který visej na zelený šňůře obmotaný kolem stromu,
svítí sotva půlka. Pod stromečkem ležej zabalený ba-
líčky a krabice.

Maminka se najednou probere a usměje se. Otře si
rty, odloží příbor na látkovej ubrousek s vyšívanejma
větvičkama a zazvoní na zvoneček položenéj uprostřed
stolu. Teošku, tak už je to tu, už ses dočkal. Ježíšek je
tady! Pojd' si rozbalit dárky. Tobě se snad nechce? Tak
pojd'!

Pomalu vstanu, ještě pořád se bojím, že bych se
mohl pozvracet. Posadím se ke stromečku a vezmu
do ruky první dárek. *Kája Mařík*, pátej díl. Pod stromem

čeká ještě několik úplně stejně velkých balíčků, ve kterých najdu ostatní díly. U každého pořádně nahlas poděkuju. Poskládám je na hromádku a odnesu je k sobě do knihovny v pokojíčku, kde je postavím vedle starých, rozpadajících se *Kájů Maříků*, a pak se znova vrátím ke stromečku, kde maminka klečí a skládá podle věnování balicí papíry na dvě hromádky – maminka a Teodor, aby je mohla za rok zase použít. Dárky s nápisem tatínek pokládám na hromádku stranou. Kromě knížek ještě dostanu mašinku, z té mám opravdickou radost, protože moje stará se v zatáčkách často zadrhává. Skoro vždycky vykolejí a pak se jí kolečka točej naprázdno. Navíc brejlovec, tenhle model ještě nemám. Děkuju, maminko, řeknu znova nad mašinkou a maminka kejvne.

Po večeři se nabídnu, že uklidím ze stolu. Stejně by mi to maminka nařídila. Když odnáším nádoby ze stolu, nenápadně vytáhnu z kapsy igelitové pytlík, navlíknu si ho na ruku a shrábnu do něj zbytek salátu a ryby ze svého talíře. Maminka to našťestí nevidí. Sedí v křesle a dívá se na svoji oblíbenou knížku, kterou má položenou na klíně. Na potrhaný obálce je nějaká babice a taky čtveřice dětí, který si hrajou pod korunou borovice. Není to obyčejnej strom, tenhle se kroutí na všechny strany, jako by se něčemu vyhejbal. Jako by se, když byl ještě zákrsek v lesní školce, nemohl rozhodnout, jestli poroste, nebo radši uschne. Nakonec o ten svůj život začal bojovat, ale protože ho mezitím přerostly ostatní stromy, nedohlídl skrz ostatní koruny na nebe, a tak netušil, kterou cestou se vydat. A tak různě kroutil kmenem, zkusil to nalevo, napravo i zpátky dolů, až

nakonec našel cestu vzhůru. Ale možná je ta borovice zakroucená prostě jenom proto, že se ty děti moc věšely na větve, a tím kmen zvohejbaly. Přijde mi, že ta babka si dětí, který seděj kousek od ní, skoro vůbec nevšímá. Možná ani neví, že jsou za ní. Je úplně klidná, jako by to nebyla živá osoba, ale nějaká kamenná socha. Snad je z betonu nebo co. Její pohled je upřenej na dům někde v dálce, kterej je z poloviny zakrytej keřema a stromama.

Kdyby maminka neměla otevřený oči, myslel bysem si, že spí. Nebo že je mrtvá. Taký je taková betonová – šedivá a nehybná. Využiju situace a po špičkách se odplížim z kuchyně s igelitákem schovaným za zádama. Vejdu k sobě do pokoje, posadim se na židli, položim pytlík vedle sebe na stůl a otevřu ho, aby se jídlo rozvoňelo po pokoji. Schválně co nejvíc šustim. Namířim pohled k oknu naproti stolu a bez hnutí čekám. Jsem úplně zticha, jen při každým nádechu mi v plicích slabě hvízdne. Cejtim, jak mi hlad, kterej se mi při večeri nepodařilo zahnat, kroutí žaludkem. Najednou mám chuť do jídla hrábnout jen tak rukou, ale to bysem se možná nakonec přece jenom poblil. A navíc nesmim ani uždífnout, aby se na mě Hyn nerozzlobil. Vždyť už několik dní nejedl.

Konečně se za mnou ozve šramocení. Nejdřív nesmělý a přerušovaný, ale za chvíli zaslechnu tenoučký vrznutí následovaný nárazem dveří šatní skříně o stěnu. Zvuky se přibližujou zespoda, jak se ke mně Hyn plíží po zemi. Dává si načas, asi truceje, protože jsem se mamince nevzepřel.

Pořád se vůbec nehejbám, i když cejtim, jak mi srdce šplhá do krku spolu s dechem za mejma zádama.

V odrazu zahlídnou roztřesený obrysy jeho obličeje. Z vyzábělý tváře mu vystupují lícní kosti, pusa připomíná seschlou žížalu. Dva hluboký tmavošedý důlky v místě očí.

Pomaličku posunu pytlík směrem k němu. Tak si přece dej, ne.

Rád bysem za nim natáhl ruku a pohladil ho po vlasech, ale mohl by se urazit a utýct. Pomalu k němu otáčím tvář.

Tak se na mě nezlob a dej si, dyť jsou ty Vánoce, tak neblbni, pobízím ho omluvným hlasem. Zvednu igeliták až k jeho obličeji, aby si mohl jídlo očuchat a přesvědčit se, že nekecám. Hyn totiž nemá oči. Chřípí se mu rozšíří a zúží, chvíli nerozhodně pohupuje hlavou, ale pak mi pytlík rychle vytrhne z ruky a uteče s nim zpátky do své skrýše.

Tak všechno nejlepší, no, prohodím za nim přes rameno. Vezmu novou mašinku a postavím ji na koleje s modelem nádraží. Připojím k ní vagony, pustím spínač a sleduju mašinku, jak si to šine do údolí. Vezmu figurky lidí a postavím je do fronty na koleje. Přehodím výhybku a pozoruju lokošku, jak vjíždí do tunelu. Tyyyy, ozývá se z tunelu.

Už bys měl jít spát, ozve se z obýváku. Vypnu mašinky, převlíknu se do pyžama a vyčistím si zuby.

Dobrou noc, maminko, a děkuju za všechno, to byly krásný Vánoce, zavolám za ní, když vycházím z koupelny.

Poděkuj Ježíškovi, mně ne. Večerní modlitbu odříkals? ozve se z křesla.

Samozřejmě.

Tak si ještě přidej dva zdrávasy.

Ano.

Tak dobrou noc. A pak maminka zase zkamení.

Dobrou noc, zašeptám směrem k Hynově skrýši.

Ticho.

Tak si tam teda buď zalezlej, ty paličáku.

Jsme tři. Tři vrcholy trojúhelníku. Máma, táta a já. Odvšudy jsou naše ruce. Nesmíme se jeden druhého pustit, aby se trojúhelník nerozpadl. Kdyby se jeden pustil, zbydou jenom tři nepropojené body, a ty jsou k ničemu. Naši rodinu nesmí nic rozdělit. Říká maminka.

Máma. Má hrozně moc podob. Umí bejt malá holčička s dlouhejma zlatejma copama. A taky obluda s tisícem chapadel. Nebo had, kterej se mi vplíží do pokoje. A někdy zase umí předstírat, že je mrtvola.

A hlavně pořád je. Je vždycky a všude. Máma nikam nemizí, je se mnou pořád. Sedí se mnou u stolu v kuchyni a dohlíží na učení. Vaří pro mě. Dává mi tabletky. Vodí mě k panu doktorovi Strejčkovi, do chrámu a do školy na přezkoušení. Dává pozor, abych správně odříkal modlitby. Meje mě. Utírá. Trestá. A chválí. A když jsem sám v pokoji, hlídá mě z obýváku.

Táta. Je to ten nejlepší táta na světě. Musí být, protože jinýho nemám. Jiný kluci maj jinýho nejlepšího tátu a já mám zase toho svého.

Táta většinou není. Přes den chodí do práce. Vrací se až večer a někdy až v noci, protože jeho práce je strašně důležitá. Táta totiž zachraňuje lidi. Dělá v nějakým ústavu, kde ve vědecký laboratoři vyrábí novy rostliny, ze kterejch se živí lidi na planetě. Tak mi to aspoň vypráví, hlavně v sobotu, když je doma. Přijde za mnou do pokoje a kreslí mi náčrtky druhů obilí a vypočítává na papíře hektarový výnosy. Moc tomu nerozumím, ale snažím se tvářit, jako že mě to baví, říkám, jo, jo, to je hodně zajímavý, táto, a když se táta někdy hodně zabere do výkladu, jen tak mimochodem mi dá ruku kolem ramen, a to mi je strašně příjemný. Jenže sobota nakonec vždycky skončí a táta mi druhý den odpoledne zmizí úplně.

Táta mi připomíná svíčku, ze který stejká vosk. Jako by ho někdo na břicho chytil za kůži a tahal ji dolů. Všecko na něm visí a bimbá se. Hlavu má špičatou, ale čím níž se podíváš, tím je širší. Břicho, který mu teče přes pásek, si nosí všude s sebou jako kruh na koupání. Možná se bojí, že se bez něj utopí.

Táta je menší než maminka. Ty můj malej trpaslíčku, říká mu někdy maminka.

Teo. To jsem já. Teodor Teodorovič Teodorus Teodorowski. Nejsem jen tak obyčejnej kluk, protože nejsem stejnej jako ostatní. Mám speciální potřeby. Víím, co to je, znamená to něco, jako že jsem vyvolenej. Že nikdo takovej jako já na světě není, že na celým světě jsem jenom jeden jedinej. Teodorosus Specialius.

Proto mám taky svoje speciální místo v autobusu. Mám na to takovou kartičku, na který se píše, že jsem speciální. Když se ke mně sehne nějaká bába a řekne mi, abysem ji pustil sednout, máma tu moji legitku vytáhne a řekne: tohle místo je vyhrazené pro invalidy. Můj syn má zvláštní potřeby, víte.

Proto taky chodím každý tři měsíce k panu doktorovi Strejčkovi, kterej mi vždycky pokládá strašně těžký otázky. Nej dřív se zeptá, jak se cejtím, a hned potom, jestli jsem se v poslední době na něco nebo někoho zlobil. A pak mi ukáže třeba obrázek kočičky a vyzvídá na mně, jestli se mi líbí a jak bysem se k ní choval, kdybysem ji měl doma. Dával bych jí mlíčko? Hladil bych ji? A proč bych ji vyhodil z balkonu na ulici? Nebolelo by ji to? Nebo mi pan doktor ukazuje fotky, na kterejch dělaj lidi různý nebezpečný věci, třeba stojej někde na laně nad propastí, plujou na loďce v peřejích nebo seděj na kolejích a za žádama se na ně řítí vlak. Co tě u toho napadá, když se na ty obrázky díváš? Ty bys chtěl být na jejich místě?

Jindy mi zase pouští divný filmy a já se na ně musím dívat s takovým přístrojem na hlavě, ze kterýho vede spletenec drátů. Pan doktor sedí kus ode mě u jinýho přístroje, kterej čmárá na papír mořský vlny, co se mi v nich každou neděli odpoledne ztrácí táta. Pan doktor mě taky párkrát poslal na bílým lehátku do takovýho tunelu, to se mi hodně líbilo. Připadal jsem si jako v raketě, co letí do vesmíru. Říkal jsem si, že jsem v kapsli, která se žene k Marsu nebo možná ještě dál. Pryč z týhle planety.

Pan doktor mi při každý návštěvě zadá speciální úkol pro speciálního kluka. Dá mi do ruky tlustej sešit

v černejch deskách a řekne mi, ať si píšu deníček. Ať si do něj každé večer zaznamenávám, co jsem celý den dělal. Nevím, k čemu mu to je. Když ode mě starej sešit přebírá, vždycky se tváří strašně důležitě. Děkuju ti, Theodore, jsi prima kluk, pochválí mě. Určitě ten můj škrabopis vědecky zkoumá s dalšíma podobnejma doktorama v bílejch pláštích. Tenhle kluk je speciální, říkaj si ti mudrové, ze všech nejspeciálnější.

Na konci mojí návštěvy mě pan doktor Strejček vždycky pošle na chodbu a pak se s maminkou zavře v ordinaci a dlouze jí něco vykládá. Maminka potom často vyjde ven s červenějma očima. V takovejch chvílích ji chci chytit za ruku, ale pak mi to najednou přijde blbý, protože s maminkou se za ruku moc často nedržíme.

Z ordinace jdeme do lékárny a vyzvednem si prášky, který mi předepsal pan doktor Strejček. Každý ráno dostávám jeden bílej dlouhej, kterému říkám váleček, a jeden kulatej oranžovej s vyrytým křížem, kterému říkám šroubek. Když mám záchvat, maminka mi dá navíc jeden pidinkatej. Tomu říkám jahůdka, protože je na rozdíl od těch ranních hořkejch sladkej.

Z lékárny jedem domů autobusem. Vždycky sedím u okna a maminka vedle mě mi šeptá do ucha, abysem se nebál. Že tu chvíli v autobusu vydržím. Nebude to tak hrozné, to zvládneš. Někdy si ale říkám, jestli nemá strach spíš ona. Vždycky sedí na špičce už tak špičatýho zadku a z toho, jak je nahrbená a kreje si tvář, mám pocit, že se toho tady děsí. Že má hrůzu z toho, že musí bejt zavřená v kleci s lidma, kterejma pohrdá. S nezna-bohama, tak jim říká.

Kvůli tomu, že jsem speciální, musí mít moje činnosti přesně vymezený čas. Jinak bychom totiž mohli dostat záchvat. Sepsal jsem si je na papír na lednici: Speciální denní režim rodiny Šimáčků. Jsou na něm tři sloupečky nadepsané MÁMA, TÁTA, JÁ a po levé straně jsou dny v týdnu. Každá činnost má svůj obdélníček popsanej podle toho, co se právě děje, a každou mi odpípaj digitální hodiny. V sedm ráno mi pípnu poprvé, na nástěnce mám placatý políčko s časem 7–7.15: ranní hygiena. Po něm následuje políčko ranní úklid následovaný braním léků v 7.45. Máma má zhruba ve stejnou dobu obdélníček s přípravou výuky a táta zase ranní kávu. A takhle to jde dál, celý den je rozobdelníkovanej a někdy se naše jednotlivý obdélníky spojej do množin a podmnožin, to když podnikáme něco spolu, třeba jdeme do chrámu nebo večeříme, ale pak se zase rozpojej a každéj má znova svůj vymezený obdélníček.

Jen co ráno spolknou tabletky a maminka mi zkontroluje pusku, jestli jsem prášky opravdu spolkl, hodinky mi zapípaj znova, protože začíná výuka. Do školy nechodím, učím se s maminkou nebo sám, dyť mám zvláštní potřeby.

Někdy ráno po snídani, když si maminka odskočí na záchod, rychle otevřu dveře na lodžii a pak přes zábradlí sleduju děti, jak s aktovkou přehozenou přes jedno rameno táhnou ve dvojicích a trojicích ke škole za rohem v ulici. Vůbec si nedovedu představit, o čem si spolu můžou povídat, sám jsem nikdy s žádným dítětem nemluvil. Když nepočítám Hyna, samozřejmě.

Abychom ale úplně nekecal, jednou za pár měsíců do školy zajdu na přezkoušení. Sedím v lavici v prázdný

třídě úplně sám a vyplňuju různý testy. Násobím, rýsuju, přiřazuju obrázky k různým názvům, zapisuju, co mi diktuje učitelka, a tak podobně. Hračka. Když dopíšu, odpovím ještě na pár otázek, dostanu jedničku a jdeme domů. Po cestě mi maminka koupí nanuka a pohladí mě po tváři. Tak se mi to líbí, Teošku.

Jinak ven moc nechodíme, jenom na nákup a každou středu v 16 hodin a neděli ráno v 9 hodin zajdeme do chrámu. V lichý všední dny chodíme od 12.35 do 13.30 na procházku a v sudý dny ve stejnou dobu na hřiště, ale jen v případě, že je úplně prázdný. To se pak smím pohoupat a vylízt na obrovskýho pavouka, kterej je nahoře špičatej. Vyšplhám tím spletcem až nahoru, posadím se na lano a dívám se na svět. Na všechny ty stromy a keře a parkoviště a hlavně na betonový krychle poskládaný z menších krychliček. Někde v týhle stavebnici musej bydlet další mámy a tátové s klukama, který vypadaj jako já, jenže nejsou speciální. A jinde zase bydlí nějaká babka a o kus dál možná žije nějaký pán, kterej bydlí sám, protože mu smrděj nohy. Stovky, tisíce lidskejch životů poskládaných ze stavebních dílků.

Když se odněkud blíže hlasy, maminka na mě zavolá, abysem okamžitě slezl. Nervózně popobíhá ze strany na stranu, tak dělej, dělej, pojď už. Jednou jsem to nestihl, a když se otevřela branka na hřiště, byl jsem teprve někde uprostřed pavouka. Maminka mě servala z lana a vytáhla mě z hřiště ven.

Domů se vracíme ve 14.05. Tam na mě čeká celý odpoledne, který je nekonečný jako Tichej oceán na tapetě, co maj rodiče nalepenou v ložnici. V denním režimu na lednici je obrovskéj bílej obdélník, kterej se jmenuje

osobní volno. Dělán všechno možný, jen abysem tu díru v čase něčím zaplácl. Kreslim si, pouštím mašinky, zapisuju do sešitu nebo si čtu: *Bibli pro děti, Bibli pro dospělé, Výběr z Žalmů, Příběh Abraháma a Izáka, Příběhy ze starýho Izraele, Duchovní cestu oběti, Lvího krále, Mařika*, verneovky a Jiráska. Čtu je pořád dokola, i když je už znám nazpaměť. Hodinky ale stejně pořád nepípaj, a tak vždycky strašně dlouho jen tak zírám na stěnu naproti mému stolu. Když se hodně soustředím, bílá plocha před mejma očima ožije. Trochu jako televize v obýváku, která se ale smí pouštět jenom na zprávy. Vidím na ní věci, který se mi v životě nikdy nemůžou stát. Například sleduju sám sebe, jak se procházím v parku, jdu stejnejsma cestama jako obvykle, ale jdu úplně sám, bez maminky i táty. Nebo sedím nahoře na pavoukovi a hřiště pode mnou je plný dalších dětí, který si tam dole klidně hrajou, i když ve vejšce nad nima sedím já. Teodor Theodormonstron. Nikdo mě nenutí slízt. Jsou to samý blbosti, já vim. Jindy zase přiložím hrnek na stěnu, která sousedí s vedlejším bytem. Bydlí tam nějaká jiná rodina. Maj holčičku, trochu mladší než já, aspoň myslim. Přes stěnu se ozývá smích a jindy zase brečení a křik.

A když je ve vedlejším pokoji ticho a mně už došly všechny představy, přichází Hyn. Nejdřív zaslechnu jenom kňourání dveří od skříně, pak opatrný šouravý kroky, a nakonec ucejtim jeho studenej dech. S Hynem je to ale těžký. Nesmím před nim mluvit moc nahlas a nesmím se na něj dívat, aby se nevylekal a neutekl zpátky do skříně. Někdy se mi ale poštěstí kradmo na něj pohlídnout. Na jeho obličej, kterej by vypadal celkem obyčejně, kdyby Hyn neměl tak děsivý oči.

Hyn toho moc nenamluví, většinou mě jenom mlčky poslouchá a pak prohlásí něco jako: Můžeš si za to sám. Kdybys nebyl takovej, tak by tě měli rádi. Prej speciální, seš akorát na prd. Nebo třeba: Nediv se, když máš ten flek. S takovým hnusným flekem na ksichtě tě nikdo nikdy mít rád nebude. Jsi trapák trapnej. Ale aspoň nejsem v pokoji sám.

V 17.15 moje hodinky konečně odpípaj tátův příchod. I tátovy činnosti maj pevněj řád. Nejdřív si zuje boty, jako první tu pravou a pak tu levou, svlíkne si kabát, umeje si ruce, dá pusu mamince a pak se skloní ke mně. Tak jak ses dneska měl, Teo? A co jste celý den dělali? Co učení, šlo ti? A pak se většinou zavře v ložnici. Jindy na mě ale mrkne, a to znamená, že za mnou zajde do pokojíčku. Sedne si vedle mě na postel, vytáhne z kapsy bonbony nebo žvýkačky, opře se o zeď za sebou a já si mu lehnu na břicho. Vypráví mi o pšenici a ječmeni a mně je to strašně příjemný, i když mě to vlastně moc nezajímá. Táta se u mě ale nikdy moc dlouho nezdrží, za chvíli do pokoje nakoukne maminka a řekne: Tak si snad sednete ke stolu, ne? Táta vzdychne, převlíkne si košili a jde do kuchyně.

V 18.00 se podává večeře, kterou maminka vařila skoro celý odpoledne. Každěj den máme nový jídlo, protože já starý jídlo nejím. Posadíme se ke stolu, odříkáme modlitbu, poděkujem za jídlo a následujících dvacet minut jíme. Příbory ťukaj o sebe a skřípaj o talíře do obrovitánskýho ticha, dokud maminka nepronese: nemlaskej, Teoši. Evžene, zase máš pokapaný fousy, nemůžu se na to dívat. Podobný věci říká tak dlouho, dokud táta nehodí příborem o talíř a nezabouchne se v ložnici. A pak je ještě větší ticho než předtim.

Po jídle sklidím ze stolu, umeju nádobí, umeju si pusu, převlíknu se a jdu si zapisovat do deníčku. V půl devátý na mě maminka zavolá, že je čas na večerní modlitbu. Pustím magneták a pak jdu spát, i když se mi nechce.

Spaní mi vůbec připadá strašně divný. Aby člověk usnul, musí nejdřív zavřít oči a předstírat, že spí. A to mi právě vůbec nejde. Pořád oči otvírám, i když už mám dávno spát. Někdy poslouchám maminku a tátu, jak si o mně povídají. Ve svym pokoji totiž nemám dveře, a tak slyším z obýváku úplně všechno.

Stalo se dneska něco? ptá se táta.

Dneska všechno v pořádku, odpoví mu maminka svym hodným hlasem. Jindy řekne: Skoro měl záchvat, ale podařilo se mi ho zklidnit. Nebo: Musela jsem mu dát léky, byl nezvladatelný.

Proč jsi mi nedala vědět? ptá se táta ustaraně. Víš, co se může stát, příště mi okamžitě zavolej.

A když už je hodně pozdě a rodiče si jsou jistý, že určitě musím dávno spát, se ozve tím maminčínym chapdlovým hlasem: zase jsi mě v tom nechal.

V takovech chvílích jsem rád, když za mnou přijde Hyn. Nejdřív cejtim, jak se roh postele trochu nahne dolů, jak se Hyn posadí. Nehejbu se a čekám, až si Hyn lehne vedle mě, a pak se v posteli vrtí tak dlouho, dokud mi nesebere celou peřinu. Zanedlouho už slyším jeho pravidelný oddechování. Dotýkáme se co největší plochou těla, cejtim na svejch zádech jeho ledový ostrý lo-patky. To se mi pak udělá dobře a konečně můžu usnout.

Naše rodina má jedno obrovitánský tajemství. To tajemství je strašně veliký, větší než náš byt i dům a celý okolí, který vidím z lodžie. Je to tajemství velký jako černá díra, o který jednou mluvili v televizi.

To tajemství se jmenuje neděle odpoledne.

Můj táta každou neděli odpoledne zmizí. A když říkám zmizí, tak myslím zmizí, protože mám opravdu pocit, jako by v tu dobu vůbec neexistoval.

Každá naše neděle proběhne úplně stejně. Dopoledne trávíme v chrámu, potom si doma dáme sváteční oběd, po něm následuje polední klid, při kterém sedíme na gauči a čteme si, já s mámou něco náboženskýho a táta noviny. Máma se ale po pár minutách začne na gauči vrtět, pořád se kouká na hodinky, odkašlává si a loktem drká do táty, kterej konečně kolem druhý odsune hrnek s kafem, pustí z ruky noviny, zvedne se z gauče, přejde do předsíně, obuje si boty, oblíkne bundu, vyjde

na chodbu, zavře za sebou dveře, sejde po schodech dolů, projde mezi panelákama, za čtvrtým panelákem zahne doprava a je pryč.

Vím, že jde vždycky tou samou cestou, protože ho pokaždý sleduju z lodžie. Pozoruju ho do té doby, než ho zhltně poslední panelák, a pak táta není. Zabere mu to přesně 739 kroků. Je to pokaždý stejný, jen počásí se mění, jednou svítí sluníčko a jindy mrholí, stromy jsou opadaný nebo naopak plný barevnýho listí, táta má na sobě jednu plátěný kalhoty a jindy péřovou bundu, ale vzdaluje se mi vždycky úplně stejně i s tím svým nafukovacím kruhem na břicho, jeho kroky jsou pořád kratší a záda smrsklejší, až nakonec táta zmizí úplně. Nikdy se neohlídne, nezastaví se, aby si prošmátral kapsy nebo se třeba vysmrkal, prostě jenom tak kráčí rovně s pohledem upřeným na chodník před sebou jako nějaká mašina. A druhý den ráno, když se vzbudim, je táta doma.

Není to stejný, jako když jde do práce, protože to mu může maminka kdykoli zatelefonovat. Ne že by to často dělala, ale mohla by, protože jeho číslo je napsaný na malým lístečku nalepeným na telefonu. A táta někdy i volá sám, nebo se dokonce staví doma. Měl jsem tady poblíž obchůzku, tak jsem vás chtěl pozdravit... V neděli odpoledne se ale táta doma nikdy neukáže, natož aby zavolal. Ani my mu nemůžeme nikam zatelefonovat, protože není kam. Táta totiž v neděli odpoledne do práce nechodí. Vím to, protože auto, kterým jezdí do ústavu, zůstává zaparkovaný před domem.

Mám pocit, že táta v neděli odpoledne není můj táta. V denním režimu na lednici v neděli odpoledne stojí

v černym obdélníku mym písmem: NEDĚLE ODPOLEDNE. Je to jediný políčko, který není označený přesnou činností, a to mě hrozně rozčiluje. Potřeboval bych do obdélníku něco dopsat, abych věděl, co se v tu dobu děje.

Vůbec netuším, kam chodí. Samozřejmě jsem se ho ptal, už stokrát, tisíckrát, milionkrát. Kam jdeš, táto? Opravdu už musíš jít? Proč tu nikdy v neděli odpoledne nejsi? Někdy ho taky tahám za rukáv, aby nikam nechodil a šel za mnou do pokoje a nakreslil mi obrázek žita nebo ječmene, ale táta vždycky jenom mávne rukou a vymlčí to. Je jedno, jak moc nahlas a kolikrát se ptám, odpověď nikdy nedostanu.

Ani maminka mi to nechce prozradit. Vždycky když jsem se jí zeptal, mi odpověděla jednou ze svých oblíbených vět. Třeba: kdo je moc zvědavý, bude brzo starý. Nebo: neptej se, synu. Vždyť víš, Teošku. Jindy mi zase odříkala oblíbený kousek z *Babičky*, takže jsem se to mezitím naučil nazpaměť: člověk by raději umřel, než aby nezkoumal, co před ním ukryto, a když pod roušku nahlédne, nechytí přece nic.

Já ale potřebuju ten černý rámeček na lednici něčím vyplnit. Tuhle záhadu prostě musím vyřešit, protože na to myslím od rána do večera, a v noci, když nemůžu spát, samozřejmě taky. A tak jsem se jednou pokusil tátu sledovat. Dělal jsem, že si jdu po obědě zdřímnout, a jakmile za tátou zaklaply dveře, po špičkách jsem se vydal za ním. Nedostal jsem se ale ani ven z domu. Maminka mě dostihla, čapla mě za ruku tak pevně, že mi do dlaně vyryla měsíčky svých nehtů, a vtáhla mě zpátky do bytu. Co se dělo pak, nevím, probudil jsem se

až večer ve své posteli, když mi maminka dávala na čelo studený obklad. V hlavě mi hučelo, jako by mi skrz ni prosupěla opravdická lokomotiva. Tyyy.

Přitiskla mi ruce na spánky a podívala se mi do očí.

Teošku, měl jsi záchvat, víš. A pak vzdychla a zatvářila se hrozně moc vážně. Táta tu v neděli odpoledne nikdy nebude, už se s tím konečně smíř. Je načase, aby sis uvědomil, že s tím nic nenaděláš.

Ale...

Už mlč, Teo. Takhle to prostě u nás chodí. Jinde bys to neměl lepší. Každá rodina má svoji neděli odpoledne. S tím se nedá nic dělat.

Pak už jsem se neptal. A klíče z věšáčku zmizely.

Proto jsem strašně překvapený, když se tejdén po Vánocích, o silvestru, vzbudím uprostřed noci a táta je doma. Ze snu mě vyrvе gejjír petard, který někdo střílí pod oknem. Celej vyděšený vyskočím z postele a běžím do obýváku, kde zakopnu o tátovy nohy. Usnul na gauči ještě oblečený, po mým kopnutí hrůzou nadskočí, chvíli se zmateně rozhlíží, ale pak se mu obličej celej jakoby roztaví. Chytne mě za ruku a na tý druhý zdvihne ukazováček a přiblíží si ho ke rtům. Pššt. Maminka spí o kousek dál, hlava jí přepadla přes opěradlo, pusku má pootevřenou a slabě chrápe.

Táta mě jemně, ale rozhodně přitáhne na volný místo vedle sebe a obejmě mě celou paží. Zabořím si obličej do jeho těla, který je měkký jako těsto. Nohy si skrčím těsně k sobě, až se kolenama dotknu vlastní brady. Táta si položí tvář na moje čelo, škrábou mě jeho dorůstající fousy.